

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2898

Vragen van het lid **Nijboer** (PvdA) aan de Minister van Financiën over *de situatie bij Volksbank* (ingezonden 20 april 2021).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Financiën) (ontvangen 26 mei 2021).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Geheim rapport: verziekte sfeer in top bracht Volksbank in gevaar»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat in 2019 door de Europese Centrale Bank (ECB) werd gewaarschuwd voor problemen in de top van de Volksbank? Zo ja, wat is er met de bevindingen van dit rapport gedaan?

Antwoord 2

Naar aanleiding van het artikel van RTL Nieuws op 19 april is hierover ambtelijk contact geweest met NLF. Hieruit is gebleken dat de toezichthouders begin 2019 een rapportage over de dynamiek in het bestuur van de bank hebben opgesteld.²

De Volksbank geeft aan dat dit een onderzoek betreft dat in het standaardpakket van de ECB zit en dat mede naar aanleiding van deze rapportage de raad van commissarissen (rvc) in 2019 heeft getracht de effectiviteit van de directie door coaching en assessments te verbeteren.

Vraag 3

Was u bekend met dit rapport? Zo ja, wat heeft u gedaan naar aanleiding van dit rapport? Zo nee, waarom bent u hierover niet geïnformeerd? Gaat u in dat geval dit rapport alsnog opvragen, en bent u bereid de bevindingen uit het rapport met de Kamer te delen?

¹ RTL Nieuws, 19 april 2021 (<https://www.rtlnieuws.nl/economie/artikel/5225937/volksbank-gerommel-boardroom-geheim-rapport-toezichthouder>)

² Dit betreft een rapportage van het gezamenlijke toezichtsteam van DNB en ECB, het zogenoemde Joint Supervisory Team (JST).

Antwoord 3

Ik beschik niet over de rapportage van het zogenoemde *Joint Supervisory Team* en was ook niet bekend met de bevindingen. Ik heb van NLFI begrepen dat dit ook voor NLFI geldt. Rapportages van de toezichthouder zijn toezichtsvertrouwelijk. Het is niet gebruikelijk dat dergelijke rapportages met aandeelhouders of andere derden gedeeld worden. Dit geldt voor mijzelf als aandeelhouder bij onder toezicht staande staatsdeelnemingen en voor NLFI als aandeelhouder van de zogenoemde tijdelijke financiële instellingen (ABN AMRO en de Volksbank). Dit geldt in het verlengde daarvan ook voor mij als certificaathouder van de Volksbank en ABN AMRO.

Dit wil overigens niet zeggen dat onder toezicht staande instellingen niet geacht worden NLFI of mij (bij de reguliere staatsdeelnemingen) op hoofdlijnen te informeren over de strekking van dergelijke rapportages. Echter de rvc van de Volksbank heeft aangegeven in deze casus vanwege de vertrouwelijkheid de aandeelhouder (NLFI) destijds niet te hebben geïnformeerd. Ik heb NLFI gevraagd om met de (nieuwe) voorzitter van de rvc afspraken te maken hoe de rvc dit bij mogelijke toekomstige gevallen wel gaat doen.

Vraag 4, 5 en 6

Hoe kan het dat de Volksbank al sinds 2013 in overheidshanden is, maar dat de bank nog altijd lijdt onder onderling geruzie? Wat heeft u concreet gedaan om de situatie bij de bank te verbeteren?

Hoe gaat de top van de bank er komende jaren uitzien, en welke rol ziet u voor zichzelf om ervoor te zorgen dat er eindelijk een kwalitatief goed en stabiel bestuur bij de bank komt? Bent u bereid uw verantwoordelijkheid als grootaandeelhouder te nemen bij de algemene aandeelhoudersvergadering van 21 april 2021?

Herinnert u zich dat u tijdens het algemeen overleg over staatsdeelnemingen van 3 februari 2021 stelde: «Ik vind het verstandig en in zo'n situatie goed dat de Volksbank een onafhankelijk en extern onderzoek laat uitvoeren naar die bestuursdynamiek. Na afronding daarvan is het in eerste instantie aan het bestuur en de raad van commissarissen om daar dan ook vervolg aan te geven, met op de achterbank natuurlijk NLFI en nog verder op de achtergrond word ik daarover geïnformeerd. Ik vind het ook daar belangrijk om de instituten die daar als eerste aan zet zijn ook als eerste, of als tweede of als derde, aan zet te laten. Dus dat is eerst het bestuur, dan de raad van commissarissen en daarna NLFI. En pas daarna, zeer eventueel, kom ik.»? Hoe kijkt u terug op deze uitspraak en hoe lang blijft u deze passieve positie innemen? Wat moet er nog meer misgaan voordat u een meer actieve positie inneemt?

Antwoord 4, 5 en 6

Nadat ik door NLFI geïnformeerd ben over de ontwikkelingen in de directie van de Volksbank, heb ik richting de voorzitter van de rvc en de voorzitter van het bestuur van NLFI mijn zorgen geuit. Een stabiel bestuur en gezonde bestuursdynamiek is essentieel voor (de continuïteit van) de koers van de bank. Ook op ambtelijk niveau is de afgelopen periode veel contact geweest met NLFI en ook met de voorzitter van de rvc over de situatie in het bestuur van de bank.

De afgelopen periode is er bij de Volksbank veel gebeurd. Ik heb de Tweede Kamer hierover een aantal keer geïnformeerd.³ Zo heeft er een onafhankelijk onderzoek naar de bestuursdynamiek binnen de Volksbank plaatsgevonden, is de bank gestart met de stroomlijning van de topstructuur en is afscheid genomen van twee bestuurders.

Ook de samenstelling van de rvc is in deze periode aan verandering onderhevig. Zo heeft de voorzitter van de rvc van de Volksbank bekend gemaakt vervroegd terug te treden zodra er een opvolger gevonden is. Daarnaast heeft de Volksbank bekendgemaakt dat de twee commissarissen waarvan de benoemingstermijn dit voorjaar afliep niet beschikbaar waren voor herbenoeming.

Zoals ik ook in het algemeen overleg over de staatsdeelnemingen heb aangegeven is het in eerste instantie aan de rvc en directie om deze maatregelen te treffen. NLFI heeft hier regelmatig met de rvc over gesproken.

³ Kamerstuk 28 165, nr. 332 en Kamerstuk 28 165, nr. 333, nr. 335 en nr. 336

Zelf heb ik mij actief laten informeren door NLFI en in enkele gevallen ook rechtstreeks door de rvc over de keuzes en afwegingen van de directie en de rvc.

Uit voorgaande blijkt dat de samenstelling van de directie ten opzichte van het moment waarop de rapportage uitkwam inmiddels grotendeels is gewijzigd. Ook de samenstelling van de rvc is de afgelopen periode gewijzigd. Voor de directie is reeds een nieuwe voorzitter gestart en voor de rvc zal binnenkort een nieuwe voorzitter starten. Daarnaast heeft er reeds een onafhankelijk onderzoek plaatsgevonden naar de bestuursdynamiek en heeft de Volksbank onlangs een nieuwe strategie gepresenteerd. In het licht van bovenstaande vind ik het belangrijk dat de rust bij de bank zo spoedig mogelijk terugkeert en dat alle aandacht vanaf nu weer gericht is op de toekomst, op een succesvolle implementatie van de nieuwe strategie en de voorbereiding op een besluit over de toekomst van de bank. Hiervoor is het van belang dat de bank geschikte nieuwe commissarissen en bestuurders vindt. Ik heb van de bank begrepen dat op korte termijn een nieuwe voorzitter van de rvc en twee nieuwe commissarissen worden benoemd.

Vraag 7

Waarom is de beloofde rapportage van NL Financial Investments (NLFI) over de Volksbank nog niet naar de Kamer gestuurd? Wanneer kan de Kamer deze alsnog verwachten?

Antwoord 7

In de vorige voortgangsrapportage over de Volksbank heeft NLFI aangegeven mogelijkheden te zien om de uitgangspositie van de Volksbank voor een toekomstige verzelfstandiging op termijn te verbeteren en dat de Volksbank zelf ook onderzoek doet naar verdere mogelijkheden voor optimalisering van het bedrijfsmodel.⁴ De Volksbank verwachtte NLFI in het eerste kwartaal van 2020 over zijn interne analyses te kunnen informeren. Uiteindelijk hebben de analyses van de Volksbank geleid tot een nieuwe strategie welke begin 2021 is gepresenteerd.

Ik had NLFI verzocht om, mede aan de hand van bovengenoemde interne analyse van de Volksbank, een nieuwe rapportage op te stellen en deze mij in het najaar van 2020 te sturen. NLFI heeft toegelicht bij de voortgangsrapportage onder meer de nieuwe strategie te willen betrekken. Dat lijkt mij ook wenselijk. Afronding in 2020 was daardoor niet mogelijk. De nieuwe voortgangsrapportage wordt rond de zomer verwacht.

Vraag 8

Klopt het dat aanvankelijk beloofd was dat NLFI jaarlijks zou rapporteren over de staat van de Volksbank? Klopt het dat al lang niet meer jaarlijks gerapporteerd wordt? Zo ja, waarom niet, gezien de nog overduidelijk zorgelijke situatie bij de top van de bank?

Antwoord 8

De eerste rapportage over de Volksbank is op 1 juli 2016 naar de Tweede Kamer gestuurd.⁵ Daarna zijn op 14 september 2017, 27 november 2018 en op 11 november 2019 voortgangsrapportages van NLFI met de Tweede Kamer gedeeld. Zoals aangegeven in het antwoord op de vorige vraag wordt een nieuwe voortgangsrapportage van NLFI rond de zomer verwacht. Zoals toegelicht bij het antwoord op vraag 7, is tussen de laatste rapportage en de eerstvolgende rapportage meer dan een jaar verstreken. Desondanks is de insteek nog steeds om jaarlijks over de voortgang bij de Volksbank te rapporteren. Na afronding van de nieuwe rapportage zal ik NLFI opnieuw vragen om jaarlijks een voortgangsrapportage op te stellen.

Vraag 9

Welke voortgang is er geboekt met betrekking tot het verankeren van het maatschappelijke karakter van de bank?

⁴ Kamerstuk 33 532, nr. 87

⁵ Destijds was de naam van de Volksbank nog SNS Bank.

Antwoord 9

In het algemeen overleg over de Volksbank heb ik aangekondigd een inventarisatie te doen voor de opties voor een eventuele verkoop en hierbij de mogelijkheden te betrekken om invulling te geven aan het borgen van het maatschappelijke karakter van de bank. Hierover vindt komende periode afstemming plaats met verschillende stakeholders. Ik verwacht dit onderzoek later dit voorjaar met uw Kamer te kunnen delen.

De Volksbank heeft mij geïnformeerd dat de bank het versterken van de klantrelatie en het vergroten van haar maatschappelijke impact heeft verankerd in de nieuwe strategie. De Volksbank continueert haar missie bankieren met de menselijke maat. De beoogde impact is door de bank concreet gemaakt zowel in de plannen als in de te behalen doelstellingen.